

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Eg. évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám háza a lap szerkesztését illető közlemények címzetté.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBBI CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszáz hasábról a garand sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. rodáj Braun Ede hirdetőmennyi ügyvédsége, József utca 10. sz. 1. emelet

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

1876. évi hatodik évfolyamára.

A közelgő új év kezdetével a „Kelet” hatodik évfolyamát kezdi meg. Életideje tehát elég hosszú arra, hogy egyik bizonyítékul szolgáljon életrevalóságának és fennállása jogosultságának.

A midőn egy évvel ezelőtt átvettük a lap szerkesztését, bizonyos oldalról jellemző jó akarattal súlydó hajónak, haladók váratlanul híresztelték azt, mely csak eltemetés végett jutott új kezekbe. Olvasóink előlegezett bizalmának köszönjük, hogy a mint a „Kelet” távol állott a sülyedéstől akkor, még szebb kilátással néz a jövő elé most, midőn egy új évfolyam küszöbét átlépi.

E nem remélt mérvben nyilatkozó bizalom öszinte hála kötelez, melyet úgy vélünk leghívebben leróhatni, ha lapunkat, a legnagyobb vidéki lapot Magyarországon, tartalmasság tekintetében olvasóink előtt hovatovább becsesebbé tesszük s önzéstelen odaadással maradunk jövőre is szolgálatában a legfőbb érdekek, t. i. közös hazánk érdekeinek.

Az út, melyen haladva ezt elérni törekszünk, az eddigi marad. A szabadelvű párt hívei közé sorozzuk magunkat. E párt eysége előttünk szent, mert erős meggyőződésünk, hogy Magyarországot aggasztó állapotából csak egy ily hatalmas, compact jrt s általa szilárdul támogatott értelmes kormány képes megszabadítani. A nemzet szenved és nyomorog, de a szenvedéshez mért epés kifakadásokkal, ok nélküli jajveszékkel önmagát támadja meg, ha megtámadja és mogrontja parlamentjét és kormányát. Jaj annak a népek, mely elveszti a veszélyben férfias önbizalmát; a sorsunkkal és önmagunkkal való elégedetlenség a neghasonlást teremti s ez legbiztosabb út a leggyávabb halál: az öngyilkossághoz.

Fi rendíthetetlenül hiszünk és bizunk a nemzet életében; hiszünk és bizunk a hazának nagy jövőjében, akarjuk tehát a eszközöket is, melyekkel ez életet fenttarthatni, az előttünk álló jövőt kivívhatni.

Az mit igazságnak hiszünk, nem hallgattatjuk el e szép czéla vezető eszközök által sem, de megérteti az igazság magát a félkül is, hogy ellenséges fegyvert kovacsolnánk belőle.

A gazdaság követelése van bármely kormánynyal szemben különösen az erdélyi résznek; legfőbb hivatásunk leendő jogos követelményeknek érvényt szerezni. Feltárjuk e sebeket, gyógyításukat sürgetjük, de nem külön kedvezmények nyérése végett, haem ép azon okból, hogy e sebek fájdalmával szüntessük meg az érzetet, hogy sorsunk az ország többi részeivel nem egészen gyenlő.

Ay elvek alapján szándékaink tisztaságának megnyugtató tudatában kérjük ki a jövő évre is olvasóink gyámolítását. A lap tartalmassága érdekében a lefolyt év alatt is megtettük, a mit tehettünk, a nagy közönség szíves pártfogásától függ megtehetnünk, a mit még e tekintetben tenni akarunk.

BÉKÉSY KÁROLY

a „Kelet” szerkesztője.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.	Negyedévre 4 frt.
Félévre	8 „	Egy óra 1 „ 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legzélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésbe küldendők. Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tisztelet-példánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS

a „Kelet” kiadója.

A birtokrendezésről az erdélyi részeken.

Ajánlja az elély-részi képviselők és a kereskedelem-ivar, és földmívelés-ügyi miniszter figyelmébe

az Erdélyi gazdasági egyet. egy tagjától.

VII.

Porosországban is megelégedtek hajdan a val, hogy a nagy lovag-birtokokat elkülönítették de midőn mind jobban jobban kitérték hátrányok, melyek ez egyoldalú eljárás összefüggött: igyekeztek is azonnal elget tenni a kisebb birtokok szükségéi is.

Oda kívántak hatni, hogy mindenütt az állam megalítsa be a tagosítás sat. közegeit, ma határozza meg az eljárás formáit, min az egyesek jogainak védelmére, mind a legkiválóbb cultur-tervek egyszabásu és pedig törvények által biztosított formába való keresztülvitelére. Épen ezért egyenlő figyelem volt a folyamati mind műszaki mind jogi mozzanataira fordítva, göloskodtak a jó technikusok kiképezéséről nem engedték, hogy e képzési költségeit a gazdák fizessék, hogy aztán a képz. bevégezésével munkájukat ott hagyják megint újonczokra utalják a gazdákat.

Porosország kivált az újabb időkben, a következő évek szerint jár el:

1. Minden cultúr-ellenes birtoknak vagy birtokhasználatnak megakadályozására, a különböző gazdasági intézkedéseknek, mind a törvény által, mind pedig egy és ugyanazon eljárás keresztülvitelére is, ugyanazon közegek által leendő összefoglalása.

2. a törvényes és administratív kedvezmények lehető legnagyobb megszorítása, a nagy és általános reformok javára, melyek első sorban fogantatásitandók;

3. a fogantatásitandó reformok teljes keresztülvitelének minden segédeszközével rendelkező állami szak-közegek beállítására;

4. beható, minden részletre kiterjeszkedő, folyton javítandó kiviteli rendeletek és utasítások az eljárás minden ágára vonatkozólag;

5. a lehető legnagyobb kiterjesztése azon jognak, hogy a tagosítást lehessen kérni, különböző tagozatokban, az egyes, de mindig összhangzatban kivívandó, reformok javára.

Ha e pontokat egyenként tekintjük, először is szemünkbe ötlök, hogy a szó való értelmében vett gazdasági reformra nálunk nem is gondoltak és, hogy a régi legeltetési rendszertől a jobb gazdálkodásra való áttérésnek még csak utja sincs megegyengetve.

Annak az elvnek, hogy a föld megmívelése hasznosabb, mint legelőként való felhasználása, keresztülvitelére nem történt

semmi és az 1871. LIII. tcz. 38 cikkelye, mely szerint a régi földesurak az egykori jobbágyság földjein és rétyein nem legeltethetnek s megfordítva: nem exequatott, vagy nem exequatathatott.

Ha a földbirtokos panaszt emelt az ugarlegelő korlátlan használatá miatt, melyet még idegen községbeli juhos-gazdák is gyakoroltak, akkor elrendelte ugyan a miniszterium, a fenérintett törvény értelmében, az eljárást, de egyéb nem történt, mint, hogy az ügyirat épen csak ellátattott, de a valósi igban maradt, a mint volt, legfőkébb — s ez is csak ritkán — eltávolították az idegen juhakat, de a korlátlan ugar-legelő megmaradt s a löhere, vagy takarmány-termelés lehetetlen volt, mivel a birtok-részletek összevisszasága mellett kivihetetlen maradt.

Hiszen az erdélyi gazdasági egyet. is kimutatta, hogy a marhavész-törvény, a mostani körülmények közt, kivihetetlen s még is e mai napig nem történt ez irányban semmi.

Nem szabályoztattak tehát a birtoknak sem formái, sem használatá, annál kevésbé állapítottak meg erre vonatkozólag az eljárás, sem ennek keresztülvitelére nem bízottak határozott közegekre.

Az igaz, hogy egy ily nagyszabásu reform terén, minő a birtokviszonyok minden oldalú szabályozása, egyoldalú palliatív szerekkel semmit sem lehet elérni s

épen azért az átmeneti állapot megalapítása mellett, mely a birtok szabad használatát egyelőre valóban biztosítja, magát a nagy reformot kell szem előtt tartani.

A fennemlített elvek második pontját tekintük meg az ötödikkel összefüggésben, különben is ez utóbbi a legfontosabb mi reánk nézve.

A magyar törvény a tagosítást akkor engedi meg, ha a kérelmezők a szántók és legelők egy harmadát kimutatják, a község, testületek sat. birtoka ez egyharmadhoz számítottván, — s még is úgy áll a dolog, hogy e törvény meghozatala óta a keresztülített tagosítások száma épen nem szaporodott. Mi ennek az oka? Valószínűleg az, hogy a törvénysekek épen nem azok a hatóságok, melyek alkalmasak volnának egy ily nagy közgazdasági reform keresztülvitelére, mert, ha az eddigi eljárás mellett az egyharmad birtok kimutatása sem segített semmi eredményre, akkor a mostani eljárás fenntartásával, mindjárt több bíró rendelkezésre bocsátása mellett is csak oly kevés eredményre jutnánk, akár mekkorára terjesztenők is a provocatív jogát.

Miután azonban az ugar-legelő s egyáltalán az ugar-kényszer mellőzését mindenestre keresztül kell vinnünk — mivel e nélkül gondolni sem lehet a jobb gazdálkodásról — egyfelől, igaz, a commassatio kérésének jogát (provocatási jog) lehetőleg ki kell terjesztenünk, de a mellett az egész eljárást alapjában reformálnunk kell, külön hatóságokat állítván föl, hogy ezek vigyék ez egész közgazdasági reformot keresztül.

Kolozsvár, 1875. dec. 18.

(B-n. A ministerium, a mint látszik, nem csak arra fektet súlyt, hogy a közgazdasági bizottmányokról szóló t.-javaslatát mihamarabb tárgyalja a ház, hanem arra is, hogy annak alapelvei fentartassanak.

Mi ezt teljesen correct eljárásnak tartjuk, mert miután a ministeriumnak kormányzatunk reformjára vonatkozó több javaslatai mind e körül forognak, mint tengely körül, igen természetesen ennek kell eldöntetni előbb, hogy legyen mire építeni, de az is természetes, hogy a ministerium, ha ezen javaslata elveiben megingattatna, képtelenné válna a reformok terén egyöntetűen haladni.

Vannak, kik azt állítják, hogy a törvényhatóságok szervezésének kérdése ma sincs oda érve, hogy azt czélszerűen meg lehessen oldani s jobbnak vélnék az illetőknek ujabb időt engedni, hogy a kérdés körül még jobban tájékozassák magukat.

Más szavakkal vannak, kik ezen kérdést szeretnék ujabb elődabbzoni legalább darab időre, nem azért, mintha a ministerium javaslatát perhorecsálnák, vagy be nem látnák a kérdés megoldásának szükségességét és sürgeességét, hanem egyenesen halogató természetűnek fogva s mert nincs kellő erőlyök és bátorságok a kényesebb természetű kérdések megoldásához hozzákezdenni.

Mi ezekkel egyet nem érthetünk, mert meg vagyunk győződve, hogy a 12-dik óra gyors léptekkel közeledik s mert alig hiszszük, hogy került volna valaha napirendre a kérdés, melyet tanulmányozni oly bőv alkalma lett volna a nemzetnek, mint ezt.

Szabizottságok, a 9-es bizottmány, és törvényhatóságok nyilatkoztak e tárgyban, a napi sajtó is bővön megvitattott minden egyes részletet, sőt még azoknak is volt módjuk a tárggyal megösmernedni, kik a politikai tértől vissza szokták magokat tartani.

Igen hibás eljárás volna tehát, ha a képviselő háza a kérdés megoldását halogatnák már csak azért is, mert tartani lehetne attól, hogy ha a törvényhatóságok szervezésének kérdése még továbbra is a vidékek vitatárgyát fogja képezni, az eszmék nem os ak hogy tisztázódni nem fognak, hanem a cast-torony és más érdekek, mind jobban előtérbe nyomulnak, s ezek válnak a helyzet uraivá.

Nem kívánjuk mi, hogy a képviselő urak a ministerium mamekujáivá aljasodjanak: sőt még azt sem kívánjuk, hogy pártunk tagjai föltétlen engedelmeskedjenek a többségnek.

Am mondja el minden képviselő nézetét, ha egyetértés jön létre annál jobb, ha pedig lennének olyanok, kik a ministerialis javaslat alapelveiben nem képesek megnyugodni, azok lépjenek fel nyílt sisakkal, de ne igyekezzenek pártunkat árnyalatokra darabolni.

Mi nem tartjuk ugyan a kérdés alatti törvényjavaslat minden utolsó §-át érinthetetlennek, de ha egyszer egy compact többség támogatja a javaslat főbb elveit, nem lesz nehéz eredményre jutni.

Az egyes §§-ok kijavítására nézve bátrak vagyunk megjegyezni, hogy igen sok változtatás lehet olyan, a melyet egyesek vagy vidékek javítványának fognak tartani s észre nem veszik, hogy a sok „Extra Wurst” a tjavaslatot lényegéből forgattá ki.

Várva várjuk a pártok, különösen pedig a szabadelvű párt végleges és részletes megálapodását.

Mi azt hisszük, hogy a közgazdasági bizottmányokról szóló tjavaslat tárgyalása pártunknak első és legnehezebb próbájává lesz, mely ha szerencsésen áthalad, jó időre meg lesz alapítva a szabadelvű párt tekintélye és befolyása mind a házban, mind azon kívül.

Ha ellenben habozás és igen sokféle elágazás fog mutatkozni, a szélső jobb ellenzéknek nyílik tág tér a reactionárius törekvések érvényesítésére.

Hozhatunk bármily üdvös reform törvényeket, lehetnek azok bármily gyakorlatiak, de ha a miniszteriumot nem támogatja egy erős párt, a kivitelen okvetlen hajótörést fognak szenvedni.

Képviselőink vigyázzanak „Ne quid Respublica detrimenti capeat.” — — —

— A képviselőház decz. 16-iki ülése a román kereskedelmi és vámszerződés ügyével foglalkozott. Az előadó Hegedűs S. ajánlja a törvényjavaslat elfogadását. A szerződés létrejöttét számos akadály hátráltatta. Hogy az adópolitika a jövőnek ne praejudikáljon, az nézete szerint az érdekpolitika további helyes feltevéseivel és alkalmazásával függ. A szerződés létrejött, és ha mi mégis csak, dacára annak, hogy az nekünk természetesen piacunk, másodsorban következik a romániai kereskedelembe, azt Anglia ipari fejlettségének és a mi hanyagságunknak tulajdoníthatjuk. Románia körülbelül 20—21 millió mázsa gabonát visz ki évenként, de ennek túlnyomólag nagy része az olcsó tengeri útra tér, ugy hogy az egész monarchiába bejött 74-ben 2.100.000 mázsa. Ez az oka, hogy a gabna vámentességet nyer, s ez nézete szerint nem fogja a magyar gabona versenyét lehetetlenné tenni a belföldi piacon. Hatása csak mulékony lesz; mert mint a konzuli jelentésekből is kitűnik, a romániai gabonaárak márcziusban vannak emelkedőben, tehát akkor, midőn a forgalom megnyílik a Dunán és így minél rendszerebb, folytonosabb lesz az összeköttetés Romániával, annál kisebb lesz a differentia a romániai és magyar gabona között. A monarchia Romániába körülbelül 10—17 millió forint árut visz ki évenként. Ebből áll majdnem az egész összeg évenként. Vámentesen fogunk kivinni a 73-iki adatok szerint 414046 mázsa árut. Fix tételek szerint visznek oda cukrot, üveget, sőt, gyapju, fa és pamut árukat; a tételek a mostaniakhoz képest le vannak szállítva s az érték után 10—25 százalékos vámmal lesznek terhelve. E cikkek értéke 6—7 millióra megy. — A többi 9—10 milliónyi cikkre nézve a vámmaximum 7 százalékos egy vagy egyes bizottság által specificáltak a 73-iki árak szerint; végül határozottan állítja, hogy e szerződés nem praejudikál az Ausztria és Magyarország közötti fenforgó vámkérdés megoldásának s ezért azt újlag elfogadásra ajánlja.

A szélsőbal részéről Simonfay János indítványozta a javaslat tárgyalásának elhalasztását, Chorin Ferencz — az utána következő szónok — arról beszélt hosszasan, hogy a kormány osztakozik-e azon véleményben, melyet a román külügyminiszter vallott a kamarában, s mely szerint a jelen szerződés elfogadása által a magyar és osztrák kormány helyeselte a román kormánynak a zsidók ügyében követett politikáját.

Tisza Kálmán felelve Chorinnak, a kormány ismert álláspontját, mely a zsidók teljes egyenjogúságát respectálja, hangsúlyozván, alult

egyszersmind arra, hogy nem lehet célja egy idegen állam belügyeibe avatkozni s most azon ország minisztere avatkozni. Fontartja magának a szerződés pontozatainak érvényesítésére hatni s az ország és alattvalói jogait megvédeni. Ellene szól az elhalasztási indítványnak s ajánlja a szerződést. — Ezek után Nemes Nándor beszélt igen határozottan a romániai szerződés ellen. Elisméri az ipar fontosságát; ohajtja, hogy minden megtételek az ipar fejlesztésére, de ne tétessék ez a nyerstermelés árán. A gabnávám-mentességet csak így improvizálva, minden átminti intézkedés nélkül kimondani, elhamarkodott eljárás volna, leginkább a magyar földirtokos és bérlelőstájt sulytaná, s valóban magyarságellenes politika volna. Magyarország ma még nyersterményeivel kénytelen fedezni szükségleteit s az állam igényeit. Ne engedjük magunkat eltéríteni pusztá jelszavakért a gyakorlati politika követelményeitől. A tyjvaslatot nem fogadja el. Pogány Károly a javaslat mellett, Mocsiy ismét ellene beszélt. Ezután a ház a tárgyalást felfüggeszté s az interpellációkra tért.

Először is Trefort válaszlalt Szalai Imre régebbi interpellációjára, a népoktatás tárgyában. A ház — az interpelláló belezegyzésével — a választ tudomásul vette. Simonyi Ernő interpellált ezután a keleti bonyodalmak tárgyában, fejtegetvén a kérdéseket s kérvény a kormány politikáját és a legutóbbi közvetítési hírek igazságát.

Ezután Fűgh Károly interpellált a népkaták hadköteleessége dolgában. — Végül Madarász József olvasta fel kérdését az uszatorvény visszaállítására iránt. Az interpellációk mind kiadattak az illető minisztereknek.

— **A szabadelvű párt** értekezletén december 16-án folytatott a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat tárgyalása. A mai szónokok nagyrésze a törvényjavaslat mellett szolgált fel s azok is, kik ellene érveltek, inkább csak a városi tanácsok eddigi autonómiaja érdekében tettek; egy pár szónok különösen a főváros eddigi közigazgatása mellett érvelt, de ezek érveit is meggyengíték a miniszterelnök felhozott példák, melyek részint azt mutatták ki, hogy a jelenlegi szerkezet nyomán ellentétes határozatok hozhatók a tagok napenkénti változása miatt, részint, hogy a főváros folyó ügyeit a javaslat épen nem zavarja, sőt az összes polgárság érdekeit épen a törvényjavaslat védi. A szónokok hosszu sora befejezvé érveléseit, első kijelenti, hogy a párt nagy többsége a törvényjavaslatot általánosságba elfogadja, mit a párt a feltett kérdés nyomán általános helyeslésével bizonyít.

A szász universitás ülései.

Nagy-Szeben, dec. 17.

A napi rend első tárgyát képezi dr. Racuciu és társai határozati javaslata. Indítványozó hangsúlyozza, hogy a politikai szász nemzet vagyona a királyföldi összes lakosság közös vagyona; ezt a geneticus, most Lutherana szász nemzet lassankint magához ragadta; ilyen tény volt az 1850. évi dotatio is, melyet a geneticus szász nemzet hivatkozással a kremsiri birodalmi alkotmányra és a hazai törvények mellőzésével, tehát a lakományellenes és törvényellenes uton megérősített; az alapítványt nem ő felsőge irta alá, hanem Thun miniszter legfelsőbb meghagyás folytán. Ha ő a dotatio egyszerű megsemmisítését, nem pedig revisióját kívánja.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

MARIANNA.
ELBESZÉLÉS.

Írta:

GEORGE SAND.

MÁSODIK RÉSZ.

XIV.

(Folytatás.)

— De igen; hiszek Napoleonra és önére nézve. Ha az oly egyszerű halandók, minő én vagyok, birnak is a csillagok pártfogásával, az enyém oly kicsi s oly magasan áll, hogy soha sem tudtam észrevenni létezését.

Fülöp hosszúra nyújtá az esti csevegést, mi Dalmorban egészen szokatlan volt, nem is gyanítván, hogy az öreg asszonyság kilenc óra körül le szokott feküdni. Péter látva, hogy az óra tizenegyet mutat, vendégéhez fordulva mondá: Ugy hiszem, ön ki is lesz fáradva az utazás után, mihelyt ohajtja, hogy szobájába vezessem, csak szóljon.

— Én soha sem vagyok kifáradva, szól

azért teszi, mert revidálni csak törvényesen létező lehet, a dotacio ellenben, mint már kifejté, törvényellenes.

Dück napi rendre áttérést indítványoz. Macelariu dr. Racuti indítványa mellett szót emel.

Szavazásnál a szász többség Dück indítványát fogadja el.

Dr. Racuciu és a többi román követek különvéleményt jelentenek be.

Zaminer az iskola-bizottság részéről beterjeszti a megyesi gazdasági iskola gondnoksága javaslatát egy kísérleti szőlőkert ültetése tárgyában.

Az universitás a munkálatok folytatására 1000 frtot szavaz meg.

Lehrer beterjeszti az iskola-bizottság részéről Petrus Möriz folyamodását, hogy az universitás mezőgazdasági ösztöndíjat adjon az ő fiának. Az universitás kérelmet elutasítja.

Ugyanazon előadó beterjeszti az iskola-bizottság jelentését az ipariskolák állapotáról és azok látogatásáról. Összesen 514 tanuló látogatta nevezett iskolákat. Legtöbben (191) a nagyszabasi iparoskolát látogatták.

Rusu indítványozza, hogy a megyesi gazdasági iskolánál a románnyelv, a beszercei és brassói gazdasági iskolánál a magyar és románnyelv önálló tantárgy legyen. Az universitás a megyesi gazdasági iskola igazgatóságát utasítini fogja, hogy e tekintetben javaslatot terjesszen a tanítást gondnoksága elé, a brassóvidéki és beszercevidéki bizottságoknak pedig ajánlani fogja, hogy e részben saját hatáskörükben intézkedjenek.

Witstock az iskola-bizottság nevében beterjeszti a megyesi gazdasági iskola igazgatóságát jelentését az iskola javadalmazására szánt pénzalap állapotáról. A javadalmazási alap maradeka 1875 végével 4515 frt 50 kr. Az igazgatóság ezentul nem lesz jogosítva az év végén tul a folyó évre kiszabott összegeket az universitás engedelme nélkül bármire fordítani, miként ez mostanig történt.

Jövő ülés ma délután.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, 1875. decz. 17.

A francia nemzetgyűlés még nem fejezte be a senator-választást, sőt tegnapelőtt annyira megakadt a dolog, hogy egyetlen ember, Fourcad választott meg. Ugy látszik, hogy a legitimisták megjelölték a szocialisták, melyet szövetségük a baloldallal, a monarchista körökben keltett. Larochette ur a legitimista club elnöke s a szövetség létrehozója benyújtotta lemondását, melyet a club egyhangulag elfogadott. Azt is híresztelik, hogy Chambord gróf maga táviratilag helytelenítette Larochette eljárását, melyet a párt tagjai csaknem mindnyájan erősen megroztak. Ilyen körülmények közt a legitimisták, kik már ugyanis bejutottak a senatusba, kezdenek távol maradni a szavazástól s minél tovább húzódik a dolog, annál kevésbé valószínű, hogy a köztársasági párt ura marad a helyzetnek. Tegnapelőtt azonban még övé volt a hatalom s ezt a szavazás mielőbbi befejezésére igyekezett felhasználni. A tegnapi sürgönyök szerint mára várják a szavazás végét.

A párisi esküdték decz. 13-án tárgyalta Cassagnac, Tarbé és Piel ur ügyét. Cassagnac tudvalevőleg Bellevilleban lázító beszédet tartott, melyet Tarbé és Piel a „Gaulois”-ban nyilvánosságra hoztak. Cassagnac igen erősen védte magát. Azt mondá, hogy nem a jelenlegi fennálló kormányhatalmat s nem is a

Gaucher; semmi sem szokott ellankasztani, hanem az a szélsőzörgés mégis összeráta agyvelőmet s kissé álmosá tette, tehát ha megengedi ön...

Péter egy kis vendégszobába vezeté őt, mely egészen új volt, még csinosan berendezve s melynek redőnyeit a festő kinyitotta azért, mint mondá, hogy kora hajnalban felébredhesen. Azt állítá, hogy ki akar menni tanulmányozni a tájat, hogy legyen mit dolgozzék a következő napokon.

— Aludjék csak nyugodtan, mondá neki Péter; én felébredek napkeletkor s akkor elhívom őnt, ha kívánja, hogy meghordozzam a legszebb tájakon itt körül.

— Köszönöm, válaszolt Fülöp, de öszintén szólva, jobb szeretem magam fedezni fel azokat. A művész mindig zavarja az, ha először is más szempontjából, nem a magától kell a dolgokat megítélni.

— Azaz, hogy, gondolá magában Péter, kíváncsisággal egész háza belsejéig akarod üldözni Mariánnát. Majd résen leszek jó fiu; még nem a tied ő, még most kötelessége keresztyénjának örködni felette.

André visszament szobájába s hogy szabaduljon rossz hangulatától, kedve jött irni; de hasztalan kereste az azelelti napon megkezdett naplóját. Nem kapta sehol s arra sem emlékezett tisztán, hogy miket írt volt bele s kezdett nyugtalankodni, hogy tán scta közben el-

becsületes köztársaságot, hanem a szélsők, a radicalisok köztársaságát támadta meg. Az esküdték vádlottakat őt is mentették. A fölméltó itéletet a bonapartisták most nagyban kizsákmányolják.

A német parlament tegnapelőtt kezdte meg a büntető novella második olvasását. Csak azon pontok tárgyalattak, a melyeket a ház az első olvasáskor nem utasított a szakbizottsághoz. A vita főleg a 4 és 5 §-nál öltött komolyabb mörveket. E pont értelmében a német büntető törvények szerint büntethető azon külföldi is, a ki német ember ellen bűntényt vagy vétséget követ el. Bismarck herceg két két ízben emelt szót e két pont védelmére, mely azonban végül nagy többséggel elvetett. A távirati tudósítások szerint tegnapelőtt hét pont elvetetett, hét pedig a kormány javaslatai szerint fogadtattott el.

A török kormány csakugyan megelőzte a nagyhatalmakat, s közzétette azon rendelkezéseket, melyek az államközigazgatási és bírósági szervezetét teljesen átalakítani, az adóviszonyokat javítani, a katonai szolgálat terheit enyhíteni képesek, ha ugyan valószínűsük lelkiismeretes pontossággal fog történni. Az északi hatalmak akcióját a porta ezen tette valószínűleg módosítani fogja, de azért semmikép sem teszi fölöslegessé, minthogy a baj abban áll, hogy a török kormány minden hitelét elvesztette alattvalói előtt s ígéretei a lázadókat alig fogják megnyugtani.

Belgrádi hírek folytón újabb leleplezéseket hoznak azon terjedelemtől, melyet a socialista vagyis inkább orosz nihilista eszmék a szerb ifjúság körében öltöttek. A socialista. lapokban fiatal tanulók törek lelkészát a házasság megszüntetése mellett. Papnövédek feliratokat készítenek, melyekben a vallás fölösleges voltát bizonyítják. A vagyonról, a gazdaságokról a legszurdabb fogalmakat hirdetik mindenütt. Ez eszmék komoly tényben is nyilvánkoznak. Krágujevác város képviselője csupa nihilistákból áll s szkupcsinában is számos hive van ez eszméknek.

Elnöki jelentés

a kolozsvári egyetemi kör 18 7/8. évi működéséről.

Tisztelt közgyűlés! Egyetünk második évi működése által hangosan bebizonyította jogosultságát és szükségességét: mint a kolozsvári tudományegyetem kiegészítő alkatrésze, központja volt az ifjúság testületi szellemi életének, ugyanarra, hogy ezen intézmény ma már az ifjúság nevezetes része által, mint az egyetemi élet elkerülhetetlen feltétele ismertetik; bemutatva nemes és célirányos törekvéseit: bizonyosságot tett az egyetemi ifjúság életváltásáról s dicsekedhetik oly eredményekkel, melyek, ha nem is elragadók, de a fennálló viszonyok közt méltán megnyugtatók s mindezek felett zálogul szolgálhatnak azon reménynek, hogy az ifjúság megkezdett uton haladva, a jövőben a várható legszebb közszellemet, a legigazabb erkölcsi értéket fogja felmutathatni.

Feladatunk először a lefolyt évi működés nevezetesebb mozzanatait s másodsor az egyetünk kebelében kifejtett szellemi életet vázolni.

Az egyetemi ifjúság részéről oly élénk részvét nyilatkozott a kör iránt, hogy közelebből az 1874/5-ik tanév első napjaiban 161 hallgató iratkozott be rendes tagul és így az egyetem rendes hallgatóinak fele.

A tagok ily nagy száma csak lelkesítőleg hathatott egyetünkre, mely sietett is az 1874-dik évi octóber 20-dikán tartott rendki-

vesztette. Arra emlékezett, hogy mikor hazajött, táskáját s botját a salonba tette volt le s lement megnézni, vajjon nincsen-e könyve is ott.

Ott találta anyját, ki hasonlóan igen izgatottnak látszott.

— Mit keresünk ugy? kérdé tréfásan fiától.

— Egy kis rossz zsebkönyvet, melybe jegyzeteimet írogatom be...

— Itt van, szól anyja, kibuzva egy fiókot. Ma reggel kaptam meg takarítás közben s betettem ide.

— Ha elolvastad tartalmát, azt hihetted rólam, hogy örült vagyok.

— Ha olvastam-e? Nem biz én, nem igen vagyok kíváncsi a kéziratokra, melyeket soha sem bírtam valami jól kibetűzni; de hát miért mondod, hogy örülnek gondolnattalak volna?

— Mert — csak... De mond meg te előbb, hogy miért látszál oly nyugtalannak és szomorunak?

— Oh annak okát könnyen megmondhatom, dühös vagyok, ha elgondolom, hogy e szép madarat el kell vezetnünk Mariánnához s miután szállásba fogadtuk s szívesen látjuk őt házuknál, kénytelenek vagyunk Mariánna előtt kedvesnek találni modorát s őt egészen. De nem én részemről nem fogok ily csalfaságot elkövetni! az nevelésnek és kiálhatatlannak

vüli közgyűlésen tisztviselőit megválasztani. Elnökök szavazatöbbséggel Hermann Antal bölcsezhallgató választatván, a választmány követezőleg alkottattott meg: alelnökök: Reinbold Arthur, Ferenczy István! első titkár: Petrá József; másod titkár: Gelei József; tőgyező: Kiss Mór; aljegyző: Bánffy Zsigmond; pénztárnok: Groisz Béla; könyvtárnok: Ákencz József; ellenőr Khudy József; gazda-ellenőr: Szontagh Adolf. Választmányi tagok: a jogikarból: Aigner Ferencz, Cseh Emil, Békésy Károly, Sándor Kálmán; b) orvosok: Albert Árpád, Kerekes Gyula; c) bölcsezteti karból: Grail Lajos, Vizoly Imre; d) természettudományi karból: Hankó Vilmos, Lakatos Mihály.

A kör tagjai közt felmerült összeütközések megoldása végett fennálló becsületbírósságba beválasztottak: Békésy Károly, Gelei József, Hermann Antal, Kiss Mór, Mihály Ferencz, Sándor Kálmán; pöttagok: Petrá József, Szócs József. — E becsületbírósság azonban, mivel az egész évben egy becsületértési eset sem jelentett be, egyszer sem ült össze.

A választmány a fennir altalan csak kevés ideig működött. 1875 január 10-kén tartott közgyűlésen Herman Antal lemondása folytán, elnöknek egyhangulag Schilling Lajos bölcsezhallgató választott meg. Év folytatában pedig a tisztviselők közül többen lemondván, első titkárnak Szentkirályi Gyula; főjegyzőnek Lengyel János; pénztárnoknak Szontagh Adolf; könyvtárnoknak Aigner Ferencz; gazdaellenőrnek Keresztes Lajos; választmányi tagoknak a jogikarból Aigner Ferencz könyvtárnokká választatván után Szentkirályi Gyula; utóbbinak titkárrá lett megválasztása következtében Récsi Géza; Cseh Emil lemondása folytán Török István; a bölcsezteti karból az eltávozott Grail Lajos helyébe Török István választott meg. — A becsületbírósságba Hermann Antal kilépése után Schilling Lajos választott be.

A kört általában érdeklő ügyek tárgyalása végett a lefolyt évben 3 rendes és 5 rendkívüli közgyűlés tartottat, a választmány teendői felett 24 gyűlésen tanácskozott és önképzőkori gyűlés összesen 21 volt.

A lefolyt évvel megkezdődött azon évek sora, melyek hivatva vannak a fennálló fogyatkozásokat kijavítani s a meglevő intézményeket tovább fejteni. Az első közé tartozott az alapsabályok azon hiánya, mely szerint szeretett tanáraink nem lehettek egyetünk tagjai. A választmány erre nézve a közgyűlés helyben hagyása mellett kérelmet terjesztett a n. m. vallás és közoktatásiügyi miniszterium elé, melyben az alapsabályokat oda kívánta módosítani, hogy az egyetemi tanárok és tanársegídek kivül a rendkívüli egyetemi hallgatók is rendes tagjai lehessenek a körnek, rendkívüli tagja lehessen pedig két választmányi tag ajánlatára s a választmánynak titkos szavazással hozott határozata alapján a közhivatalok, irodalom és művészet terén működő minden egyén. Alapsabályaink ezen módosítása meg is erősített s már a jövő év biztosan számíthat tanáraink megnyerése által megbecsülhetetlen szellemi és rendkívüli tagok szerzése által nevezetes anyagi segélyre.

Es itt helyén látom egy körülményre rámutatnom, mely körünket közelebből érdekl. Magam nagy súlyt fektetek rá s hiszem, hogy körünk minden tagja önérttel emlékszik arra, hogy egyetünk önfáradósságunk jutalma. De az is áll, hogy örök teljes megfeszítést igényli fenntartása, kivált ha tekintetbe vesszük jövődelmi forrásaink esetleges természetét. Jólalattott már a mult évben is, hogy egy, legfőbb két év a mostoha anyagi körülmények miatt kimerítendi körünk lételet. Szerencsére e jóslat nem teljesült, sőt pénztárunkat a leg-

találom őt s nem is ígértem, hogy ki ne mutassam, hogyan vélekedem felőle.

— Igen hirtelen itéled őt el, felelt Péter, helyet foglalva anyja mellett, ki izgatottan vetette le magát a dívánra. Nem ostoba s nem is rossz indulatú fiu; modora, mely, elismerem, kissé igen önhitt és merész, meglehet tetszeni fog Mariánnának; ki tudja? Mariánna meglehet nem bír ép oly sok itélőtehetséggel, menyit te tulajdonítasz neki s a mily mértékben, szavad után, én is hittem azt felőle.

— Mariánnának sok esze van, szóló hével André asszony és nagyon józan gondolkodása, te nem ismered őt.

— Az igaz; előttem rejtély egész lénye.

— Az csak a te hibád; oly ritkán és keveset beszélsz vele s nem igen használod fel az alkalmat, megismerni őt közelebből!

— Ez meglehet, kissé az én hibám is, de még inkább a tied. Hidd el, hogy ő szereti a sphinx szerepét vinni s én pedig nem bírok a Gaucher Fülöp vállalkozó szellemével, hogy ellebbenteni akarjam a fátyolt egy fiatal lény legbensőbb érzelmeiről. Lehet, ő gyermek hozám képest, de azért nő és én nem tudom egy nő tartózkodását durván támadni meg.

XV.
André asszony gondolatokba merülve ült néhány percig s azután megfogva fia kezét, így szól: Te bátoriatlan, igen is bátoriatlan vagy!

jobb állapotban hagyhank a jövőre s lehet, hogy ez éveken át fog y folytatódni. De miután nem tudhatni a jövő eshetőségei s mi eddigéig pusztán önértre valánk hagyatva s jövődelmforrásaink bizonytalanok, a jövő iránti kötelességünknek áll ösmernünk oly módokról gondoskodni, mely által körünk létele biztos alapra fektetve, legyen eshetőségektől függővé téve, mindenek előtt államsegélyt kell egyetünknek kieszközölni, vagy legalább szállítás az egyetem épületén, melyeknek megnyerését annál inkább elérheti, mivel a budapesti testvéregyetem ha önértül egylete jelentékeny államsegélyben szesült s jelenleg az egyetem helyiségében képelem szállást élvez. Választmányunk nem tett éren sem mulasztást, hanem kérelmezett a n. m. vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumba, hogy egyetünknek habái sokkal kevesebb sélyt juttasson, mint a budapestinek. Kérelmünknek, fájdalom, mint az elmúlt évben, úgy mt sem adatott hely s csak reményekre szoritkoztunk.

Említsére méltóna találom az 1874. november 9-iki közgyűs; azon határozatát, mely élvé az alapsabály: azon tételével, hogy a kör gyűlései nyilvánok, elrendelte, hogy önképzőkori gyűléseink az érdeklődő közönség rendesen meghívasson. Városunk részéről, ha nem is tömegesen, de néha mégis jelentek meg hallgatók, tanárai közül pedig többen meglátogatták gyűléseink, sőt az ifjúság számára vitáinkban is részt ettek.

(Folytatása következik.)

BELFÖLD

Deés, 187. decz. 15-én.

(Bizottsági gyűlés egyezsora.)

Főispán ur ö méltóga Belső-Szolnokmegye bizottsága rendkívüli gyűlését f. évi december 29-ik s a követkő napjaira egybe-hivta.

E rendkívüli közgyűs tárgyai következők:

I. Tisza Kálmán m. kir. miniszterelnök ö nagyműtősságának miniszterelnökké lett kinevezetése iránti értesítésve.

II. Belügyi m. kir. miniszternek

a) az árvaszek által asznált hivataliszobákna a deszi kir. törvésszek használatára lett átboctatása;

b) az anyakönyvi molatoknak miként leendő beszerzése!

c) a malom- és vízfűési ügyek ellátásának illetékességét szabályozó megyei szabályrendelet jóváhagyása;

d) Torma Károly megyebizottsági tagnak f. évi szeptember 29-é tartott közgyűlés alkalmával történt választák, illetőleg a törvényhatósági tisztí választák körül jövőben követendő eljárás után köztett felfolyamodványa;

e) a törvényhatóság jó 1876-ik évi költségvetési előirányzata és

f) Márczián Sámson Áraszéki ölnök ellen tiszti kereset megindítás iránti leiratai.

III. Honvédelmi m. kir. miniszternek a katonai lakberek kipuhatósság czéljából felterjesztett adatok kiegészítése iránti leirata.

IV. Közmunka és kövekedési m. kir. miniszternek a közmunka neszám váltásig díjak felemelése iránti leirata.

V. Igazoló válsztmányak a jövő évi legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok névjegyzéke kiigazítása iránti jelentése.

VI. A megyéhez kibirtése érdekében tervezet kidolgozására kiküldött bizottság jelentése.

Ha akartad volna Marína téged szeret meg, téged, egyedül téged választott volna férjéül.

— Nagyon régi bűnöm veted szememre! hat éve mult annak. Feledj, hogy hat év óta nem gondolhatok több házasságra.

Miért ne? Vén-e az elber harminczöt évvel?

— Arra mindenesetre elég vén, hogy multjához mérve, megítélhesse jövőjét. Ha az ember harminczöt éves koráig nem tudta meg-alapítani szerencsését s állást iztosítani magának, bátran elmondhatja, hogy azon tul sem fog az neki sikerülni s jobb hűvégekép lemond az élet küzdelmeiről s a hasztán izgalmakról.

— Ellenkezöleg, ez egyél még többek, jó házasságot tenni.

— A szerelmet jó házág szempontjából fogni fel, ez az, mit én nem tudtam tenni soha s ezantul sem fogok megmulni.

— Igen, igen, értem e ezt s téged is jól ismerlek. Nekem is meg van a magam büszkesége s azért tudom tisztelni a tiedet; nem is vetek egyebet szemedre minthogy miért nem tudtad Mariánnát mezeretni önmagáért; ezt ő valóban megérdemelte s lehet, hogy viszonzotta is volna érzelmedet.

Ha egyszer szerelm veled a dologba, nincs többé enyém, tiéd, a gyoni kérdésben.

(Folyt. követk.)

Folytatás a mellékleten

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetmény.

Van szemesem t. előfizetőkkel tudatni, hogy kölcsönkönyvtárom a rendes napokon délelőtt 8-12^{1/2} és délután 3-6^{1/2} óráig nyitva van. Vasárnap és ünnepnapokon is délelőtt 10 óráig nyitva áll; minél fogva a könyvek ezen idő alatt kiveserelhetők.

Előfizetési árak:

	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.
1. köt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.
2. köt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.
3. köt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.
4. köt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.
5. köt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.	3 frt.

Nemelőfizők, minden egyes könyv-ért naponta 1 krajczárt fizetnek.

Betétí díszes a könyvérték nagyságához képest.

Macinkievics Marczel,
kölcsönkönyvtár tulajdonos.
Kolozsavárt bel-középuta Nro. 1.

Kundmachung.

Ich beehi mich den P. T. Abonnenten bekannt zu geben, dass meine Leihbibliothek ausser den gewöhnlichen Tagen Vorntag von 8-12^{1/2}, und Nachmittags von 3-6^{1/2} Uhr, — in den Wintermonaten vom 25. October bis 1. Mai — auch n. Sonn- und Feiertagen bis 10 Uhr Vormittag — offen ist; daher die Bücher während dieser Zeit gewechselt werden können.

Abonnements-Preise:

	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.
Auf 1. Band	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.
2. Bände	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.
3. Bände	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.
4. Bände	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.
5. Bände	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.	3 fl. 60 kr.

Nicht Abonnenten zahlen für jedes einzelne Buch pr. Tag 5 Kreuzer. — Einlage: ach dem Werthe der Bücher.

Mrcel Marcinkievics,
Leihbibliotheks Besitzer.
Klausenburg, innere Mittelgasse N. 1.

Egyedli raktára Kolozsavárt.

Singer-, Wheeler- és Wilson-féle

varrógépek találhatók, melyek családi használatra elvitáztalanul a legcélszerűbb s minden másféle varrógépek között a mult bécsi világkiállításán felülmúlhatannak találtak, mi okot is adott más kisebb gyároknak ily nevezetű gépeket utánozni, melyek sem munkaképességben, még kevésbé tartósságban a versenyt ki nem állhatják, erre nézve kötelességemnek tartom a tisztelt vásárolni kívánó közönséget óvással a megcsalódástól figyelmeztetni.

Minden tölem vásárolt gépet jótállók és annak eredetiségét okmányilag bizonyítani mindig kész vagyok.

Nemkülönben találhatók:
szabó-, cipész- nyerges-üzlethez kellő valódi
Singer, Howe, Anger és Circular-Elastic
WHEELER és WILSON-gép.
varrógépek részletfizetés és ingyentanítás mellett.

SZILLY ALAJOS.
Bel-magyaruteza 15. szám.

Egyedli raktára Kolozsavárt.

STEIN JÁNOS
erd. muzeum-egyleti könyvkereskedése
KOLOZSVÁRT
ajánlja a következő újabb s legújabb, különösen

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉKOKNAK
alkalmas, diszesen és csinnal kiállított

KEPÉSKÖNYVEKET és IFJUSÁGI IRATOKAT:

Magyar-német képes abc. Színes borítékban 40 kr.
Magyar-német képes abc. Színnyomatu borítékba kötve 60 kr.
Képek az állatországból. 15 színes képpel az állatvilágból 40 kr.
Kedvenc képeskönyv. 12 lap számos képpel 50 kr.
Első ibolya gyermekek számára. Irta Czel-der M. Diszes borítékba fűzve 60 kr. Külön kiadás 3 füzetben, füzetenként 20 kr.
Állatkomédiák furcsa képekkel. 7 színes képpel a kisdetek mulattatására, kötve 50 kr.
Képes verses könyv. Irta Pánczél Ferencz. 1 frt.
E diszes kiállított gyermekkönyv, mely 14 nyolczadréti lapon 56 gyönyörűen színezett képpel van ellátva, — minden egyes kép egy kis négyesű verssel ellátva — a már olvasni tudó kisdeteknél különösen kedves a figyelmet, miután a kép jelenetnek néhány kivételével a gyermek természet szerű cselekvése köréből lévén elveve, a kis olvasó a képeket mohó örömmel szemléli, sőt ha azokon már néhányszor átfutott, nem mulasztja el a kis verseket könyv nélkül is betanulni.
Képek a hazai történelemből az ifjuság számára. Színnyomatu borítékba kötve 1 ft 60 kr.
E könyvecske, melyben szerző édes nemzetünk történelmének épen azon érdekes mozzanatait esetteli, melyek a tisztá honfi erény, lángoló honszerelm és hazafiai önfeledő buzgalom tanuskodnak, a serdülőbb ifjuságnak mint olvasmány valódi gyönyört és tartós élvezetet nyújt.
A kötet könnyű modorban tiszta magyarsággal van írva, az érdekesebb jelenetek színes képekben lévén visszaadva, úgy tartalma mint kiállításánál fogva különösen ajánlható.
Képek a természetből. Vagner Armin után felmutatja Kovács Antal. Képes borítékba kötve 1 frt.
A felerdült ifjuság azon osztálya, mely az iskolában már megismerkedett a természetrajz elemeivel, ismeri az állatok, növények és ásványok családját és fajait, nagy gyönyörrel és élvezettel lapozgat e könyvben.
A kis olvasó a könyv lapjain egy sötét tesz a föld kerekességét északi felől dél felé nyugatig és dél felé az állatokat, növényeket és ásványokat, kit-kít a maga honában, beharagol hegyet és völgyet, érszöket, barlangokat, kiserője a természet tudósának szárazon és vizen és itt mindenütt a szép természetet dicsőítve, tapasztalatokat és ismereteket gyűjt magának.
Egy falat kenyér története. Levelek az ember életéről. Mindkét nembeli növények számára. Macé J. nyomán dolgozta Szász Domokos. Színnyomatu borítékba kötve 1 frt.
Macé J. az ifjusági irodalom legkitünőbb munkái közé tartozik s e műve is számos kiadást ért, s a művelt külföldön több száz ezer példányban van forgalomban. E mű cizlja a serdülő növényekkel megismertetni önmagukat s az önismeret útján élesíteni és ápolni szívükben a szülők, a nevelők, a társadalom, a haza s az egész emberiség iránti vonzalmat nemes érzelmeit. Több belbecselt bir e mű, mint a gyermek- és ifjusági irodalom termékei túlnyomó többsége együttvéve, a mennyiben a kedély és jellem fejlesztésre és nemesítésre hat jótékonyan. Az átdolgozat szabotosságról Szász Domokos neve kezesedik.
A kandalló előtt. Elbeszélő költemények mindkét nemű serdült ifjak számára. Irta, átdolgozta és fordította Szász Béla egyetemi tanár. 4 szép képpel. Gyönyörű színezett borítékba kötve 1 ft 60 kr.
Ha jóllehet már szerző neve is kezeséget nyújt a könyv ép oly gondos mint ügyes szerkesztéseért, mindamellett szabadon itt két magyar lapnak e kötetről nyilatkozatát megemlítenünk:
A „Vasárnapi Ujság” 1874 decz. 24-ikéről kelt számában ekkép emlékeztet meg a könyvről:
„Semmi tekintetben nem hátrább való a közelebről megjelent többi ifjusági- és gyermek-könyveknél, egy s más tekintetben első helyet is érdemel közöttük. Különösen tartalmilag: az elbeszélő költemények, melyek közt egy „Ilse, hercegasszony” prózában van, a többi közt beszédben, tartalomra és alakra nézve a legjobbak közé tartoznak, miket általában az ifjusági irodalom felmutathat. Nehány „eredeti, u. m. „A harmincz pénz”, „A mostoha gyermek”, stb. a szerző legjobb költeményei közé tartoznak. A fordított és átdolgozott közt is oly kitünővel találkoztunk, mint „Róland apród” az Uhländ balladája. „A jó Isten üzenete” stb. Ajánljuk ez ép oly szép, mint jó könyvet „szülőknek és gyermekeknek, egyrésztől megvétele, másrésztől olvasásra — czelszerű karácsonyi ajándék.”
Az „Ellenőr” 1874-ik évi decz. 25-iki számában következőleg nyilatkozik a könyvről:
„Szász Béla serdült ifjuság számára való „A kandalló előtt” kötetének a mulattatás mellett már komolyabb czélja is van. A választás mind oly darabokra esett, a melyek igaz vallásos érzületet ébresztenek a gyermekben. Törül metszett magyarsággal vannak írva vagy átdolgozva, fo-

Präervatifs
(Cottons)

gummi és hal-lyagból, tucszatja 2 frtől 6 frt.ig, tovább mindenféle gummi árukat utánvált mellettnegkül, titoktartás igérete mellett levélbe megrendelésre is. J. N. Schmiedel, Bécs, Neubau Stif-gasse Nr. 1.

Fogfájást

a legmakacsabbat is, azonnal, biztosan és tartósan gyógyít Liton, ha más gyógyszer nem használ; 1 tüveggel 36 kr. Kapható: Wolff János, gyógyszerésznél Kolozsavárt.

Nehézkórt

(nyavalyatörést) levél által gyógyít dr. Killisch, szakorvos, Drezda, Wilhelmplatz 4. (ezelött Berlinben). Száz meg száz sikert tud felmutatni

Csapó Sándor nagy árutárlatában Kolozsavárt.

Karácsonyi és újévi ajándékok nagy árutárlatában.

A legújabb és legkedveltebb GYERMEKJÁTÉK-TÁRLAT KOLOZSVÁRT

Csapó Sándor Nagy Bazárjában,
főtér, a Nemzeti szálloda alatt.

Karácsonyi és újévi ajándékoknak

Társalgó terem. Beszélykék 3-10 éves gyermekek számára. Fröbel Frigyes nevelési rendszeréhez alkalmazottan. Családi, gyermekerti, óvodai és népiskolai használatra írta Szabó Endre. Diszes színnyomatu borítékba kötve 80 kr.

Hogy Fröbelnek a gyermek természet szerű tevékenysége köréből ellesett foglalkoztató eszközei megfelelő becselt birjanak, a testi foglalkozódások értelmét szót kell kötni — mond Fröbel, azaz: ne csak a kéz mozogjon, de a gondolkodás is munkára hívassék, s midőn a foglalkozások a testtagok ügyesítését eszközlik, eszközöljék ugyanakkor az értelem fejlődését, az értelemnek a jó és szép megszokására serkentését és az alkotás- és tudvány ébresztését.

Szerző, ki hazánkban a csaknem az egész földön viszhangra talált és már nálunk is tért hódított és barátokat nyert Fröbel Frigyes nevelési elveinek jó honosítja, épen azért írta e műveket, hogy Fröbel fejlesztő-rendszeréhez a hiányzó eszközök egyikét nyújtsa akkor, midőn a foglalkozásokhoz köntendő értelmes beszéd egy nemének kisdetek tárházát az anyák és nevelők kezéhez juttatja.

Fröbel rendszere keretében pedig csak olyan elbeszélések ékelhetők be, melyek alkalmas szolgálnak azon czélra, hogy a lélek és test együttesen foglalkoztassék, a melyek tehát a foglalkoztató eszközökhöz, játékokhoz köthetők, vagy a gyermekek által egyébképen utánozható cselekvéseket tartalmaznak.

Az e kötetben előforduló elbeszélések szerzőnek a nevelés terén működése régebbi időktől kezdve gyűjtögetett termékei s többnyire áttekint a gyakorlati kísérlet tüzzpájában.

Habár jelen munka Fröbel Frigyes rendszeréhez van alkalmazva, mindazonáltal hasznát vehetik ennek azok is, kik nem járnak el e rendszer szerint; minden egyes elbeszélés csupán elmondja az eredményt erkölcsi hatást; nemkülönben felnőttek gyermekek kezébe a kötet 2-ik és 3-ik része hasznos olvasmányul nyújtható.

Innsbrucki és salzburgi 20 forintos sorsjegyek.

Húzóok

	december 5-én főnyeremény	20,000 frt.
Január 3-án	30,000	
Január 5-én	10,000	

Minden sorsjegynek legalább 30 forinttal kell kihuzatnia.

Eredeti sorsjegyek szorosan napi árfolyam szerint.

Részletekre csak 2 frt. foglalóval és 10 havi 2 frtos részlet-fizetésekkel, mely idő alatt a vevő minden nyeresemre játszik és végre az eredeti kikapja. Tekintve jelenleg még oly olcsó árakat és a nagy biztosságot, melyet nyújtanak, különösen

az árfolyam emelkedése igen valószínűnek tekinthető.

Vidéki megrendelések csak az őszig beküldése, vagy késpénz-foglaló és a hátralévő összeg utánvétele mellett teljesítenek. Kézpénz kifizetőnyitást kértünk, valamint részletjegyeknél bányegre 19 kr. mellettküld.

A es. k. szab. Wiener Handelsbank váltó-irodája,
(491) **ledött Jón C. Sothen, Graben 13.** (8-9)

